

Illustreret Tidende.

Nr. 4.]

udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 23. October 1859.

2 Rdr. Kvartalet.

[1° Bind.

Indhold.

Anton Martin Schweigaard. — Inlandet. — Udlandet. — Skodsborg. — Moses' Broncestatue af Bispen. — Esmeralda. — Det nye Kloster i Slagelse. — Ved Dilligencen. — Meddelelser af blandt Indhold. — Betsindsigelser.

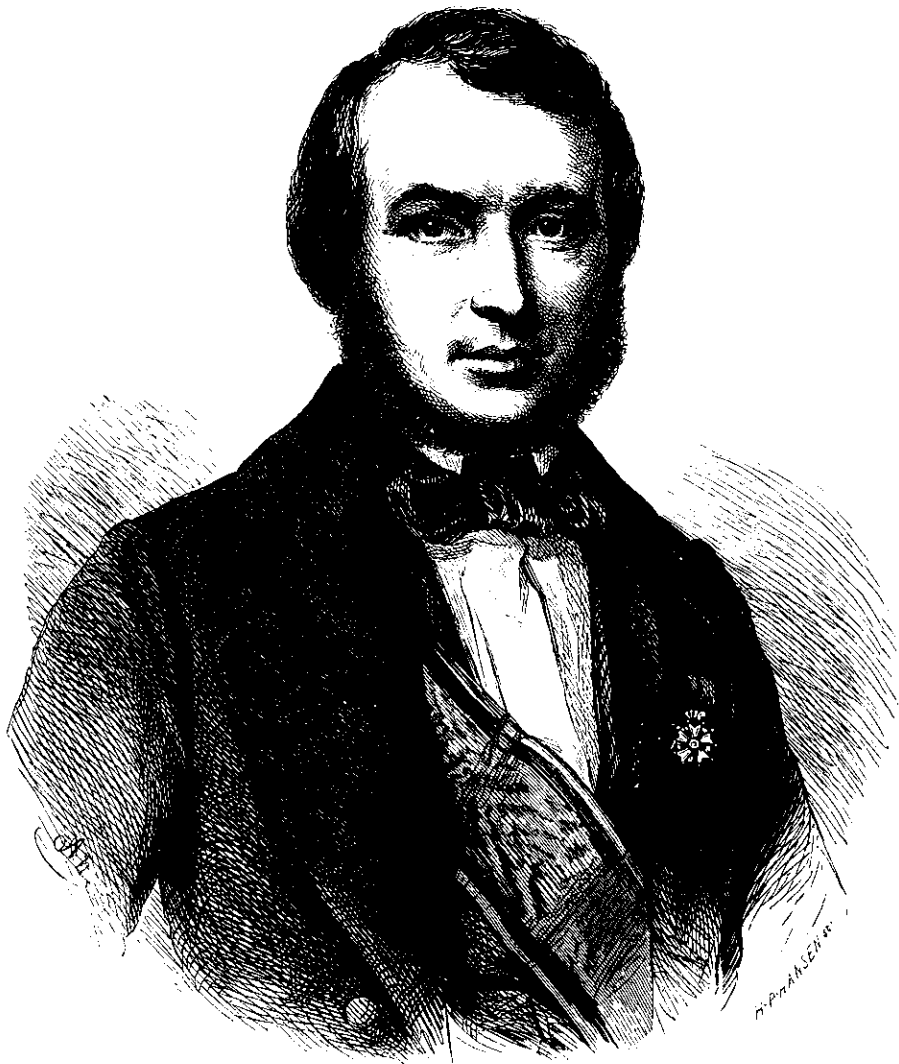
Anton Martin Schweigaard,

Profesor i Retshvidighed, Statsøkonomi og Statistik ved det kongelige Frederiks Universitet i Christiania, er født den 11te April 1808 i Stragerø, hvor hans Fader var Kjøbmand. I denne Byes Borger-skole blev han sat 8 Aar gammel; men allerede dengang var den høitbegavede Drengs Videlyst saa stor, at han i Fritimerne ved Læsning af alle Bøger, han kunde overkomme, søgte den Tilfredsstillelse for sin aandelige Tørst, som Skolen ei kunde yde ham. Læsning var hans Leeg. Forældrelovs fra sit 10de Aar kom han til sin Bedstemoder; 13 Aar gammel sendtes han tilføes og gjorde 3 Rejser for at oplæres til Sømand, men blev i det følgende Aar bestemt for Handelen; for grundig at lære det Sprog, som dengang holdtes for det vigtigste af den nordiske Kjøbmandsstand, nemlig det tyske, sendtes han til Præsten Koppen i Westerpolt, en Landsby i Ostfriesland, nær Aurich. Denne Mand mærkede snart, at hans unge Lærling var Emne til en Videnskabsmand, og underviste ham i de lærde, saavel som flere levende Sprog, og da han efter 2 Aars Forløb og efter at have confirmeret ham, sendte ham hjem 1824, lagde han Drengens Foresatte alvorlig paa Hjerte, at lade ham gaae den videnskabelige Vej. Dette Raad blev fulgt og den unge Schweigaard indtraadte det følgende Aar i Skiens lærde Skole, som dengang stod under Rector Druus kyndige Ledelse, for hvis venlige Imødekomst og lærerige Veiledning Schweigaard senere som Storthingsmand havde Leilighed til at udtale sin dybe Taknemmelighed. Efter 3 Aars Ophold ved denne Skole, fra hvilken flere af Norges senere bekendte Mænd udgik, tog Schweigaard Examen artium og Aaret derpaa 2den Examen med Udmærkelse i alle Fag, og var i endel af Mellemtiden mellem begge disse Prøver Lærer ved den nævnte Skole. Han studerede nu de lærde Sprog og deres Literatur og samtidig Retshvidighed, og tog allerede ved Julen 1831 Embedsexamen i sidsnævnte Fag med saadan Udmærkelse, at særskilt Indberetning derom af Facultetet blev gjort til Kongen.

Paa den Tid herskede blandt det unge akademiske Folk 2 Partier, der mødte hinanden i det samtidige med Universitetet opstaaede Studenterforsamling. I det ene af disse Partier afspejlede sig den med Nationalitetens og den ydre Selvstændigheds Gjenfødselse nyvalte Folkeand ved en stærkere Overstrømning af den ungdommelige Kraft, der med en noget eenfaldig Dyrkelse og Ubundethed hylkede Friheden og Rørsheden og som i det selskabelige Studenterliv paa den Tid ikke synes at have været fri for en vis Rhyed. Det andet Parti søgte mere at gjøre den høiere europæiske Almeendannelses, den mere rensende Smags og den strengere Videnskabeligheds Krav gjældende og at modarbejde hui Censurighed, hvorved det dog under Stridens Hebe ikke kunde undgaaes, at ogsaa det saakaldte Intelligents Parti blev noget eenfaldig i sin Optræden. I 1832 kom det til et aabent Brud mellem begge disse Partier, der havde til Følge Danneelsen af Studenterforbundet, i hvis Spids traadte Schweigaard, nuværende Statsraad Virch-

Reichenwald, Høiesteretsassessor U. A. Møysfeld, Høiesteretsadvocat Duncker, Professorene Welhaven og P. A. Munch, af hvilke dengang kun Møysfeldt havde nogen Embedsstilling. Forbundet udgav flere Aargange af et Tidsskrift „Vidar“, i hvilket Schweigaard meddeelte flere Arbejder, bl. A. en Afhandling om „Nødvendigheden af at indskrænke Sprogstudiets Omfang i den lærde Underviisning“, „om den literaire Antidampffhed“, der dengang fremtraadte meget stærk hos det nationale Parti, om Bank og Pengevæsenet o. s. v. Da Lederne af dette Forbund kaldtes til anden Virksomhed, formaaede den s. l. „Trop“ ikke længer at hævede en Stilling, som Repræsentation af det yngre „Intelligents Aristokrati“ og Selskabet udslukkedes, medens paa den anden Side Studenterforsamlingen var gaaet fremad med Tiden og ved sin Aldershævd og sin mere folkelige Aand havde bevaret Studenternes Interesse.

Schweigaard fik i 1833 offentlig Understøttelse til en Udenlandsrejse og gik om Høsten over Lund, hvor han opholdt sig en kort Tid, til Berlin, hvor han blev et halvt Aar. Herfra skrev han, som man har sagt, tilskyndet af Orla Lehmann, „Betragtninger over Retshvidighedens nærværende Tilstand i Lybfland“, der blev indrykket i 2de Bind af juridisk Tidsskrift. I denne Afhandling traadte Schweigaard med megen Frimodighed og Styrke op imod det hellige romerske Riges filosofiske Stuelærdom, der endnu dengang gjaldt som et Evangelium i Norden. Siden besøgte han Tjerrig, Bayern, Schweiz og Frankrig, i hvis Hovedstad han opholdt sig et halvt Aar. Den franske Videnskabelighed og Frankrigs daværende politiske System synes at have tiltalt den unge Normand meget mere end den Aand, som paa den Tid raadede i Lybfland, og han synes altid at have bevaret en levende Interesse for den constitutionelle Tids-

Anton Martin Schweigaard,

Profesor i Retshvidighed ved Norges Universitet P. p.